

Ekonomski odnosi s tujino

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 7/2004

str. 4

Plačilna bilanca Slovenije, I-V 2004, v mio EUR	Prilivi ¹	Odlivi ¹	Saldo ^{1,2}	Saldo, I-V 2003
Tekoče transakcije	6,478.8	6,650.7	-171.9	-80.3
Blagovna menjava (FOB)	5,061.7	5,487.5	-425.7	-269.8
Storitve	1,002.3	736.5	265.8	247.1
Dohodki od dela in kapitala	230.6	267.5	-36.9	-82.0
Tekoči transferi	184.2	159.2	25.0	24.5
Kapitalski in finančni račun	982.7	-693.0	289.7	70.3
Kapitalski račun	1.9	-0.9	1.0	1.0
Kapitalski transferi	0.9	-0.7	0.2	2.2
Patenti, licence	1.0	-0.2	0.8	-1.2
Finančni račun	980.8	-692.1	288.7	69.3
Neposredne naložbe	86.2	-104.9	-18.7	-67.5
Naložbe v vrednostne papirje	0.0	-169.6	-169.6	-16.7
Finančni derivativi	0.0	-0.3	-0.3	0.0
Ostale naložbe	741.7	-417.4	324.3	136.8
Terjatve	81.4	-417.4	-336.0	-254.0
Obveznosti	660.3	0.0	660.3	390.9
Mednarodne denarne rezerve	152.9	0.0	152.9	16.6
Statistična napaka	0.0	-117.8	-117.8	10.0

Vir podatkov: BS. *Opomba:* ¹ Podatki za maj 2004 so ocenjeni zaradi spremembe poročanja statistike blagovne menjave (Intrastat). ² negativni predznak v saldu pomeni presežek uvoza nad izvozom pri tekočih transakcijah ter povečanje imetij pri kapitalskih transakcijah in zunanji poziciji centralne banke.

Vstop Slovenije v EU je pomembno vplival na zunanjetrgovinsko poslovanje podjetij in tudi na statistično evidentiranje plačilnobilančnih tokov. S 1. majem 2004 je začela veljati nova carinska zakonodaja s spremembami v carinskem postopku in izpolnjevanju enotne upravne listine ter s spremembami v carinskem informacijskem sistemu. **Podatki o blagovni menjavi** so se začeli pridobivati na osnovi dveh ločenih sistemov: i) **intrastat** – statistika blagovne menjave z državami EU (mesečno statistično raziskovanje) in ii) **extrastat** – statistika blagovne menjave z državami nečlanicami EU (podatki s carinskih deklaracij). V prvi statistični objavi so podatki o blagovni menjavi Slovenije z EU-25 za mesec **maj 2004** napovedani z ARIMA modeli, in sicer na osnovi časovne serije od januarja 1994 do aprila 2004. Zaradi nepravilnosti pri poročanju na osnovi carinskih deklaracij, ki so posledica omenjenih novosti v carinski zakonodaji, so za maj 2004 izjemoma ocenjeni tudi podatki o blagovni menjavi z državami nečlanicami EU. Po ocenah SURS-a bodo skupni podatki o blagovni menjavi Slovenije za obdobje od januarja do maja 2004 predvidoma objavljeni približno 15. avgusta.

Uvedba Intrastata in prilagoditev avtomatske obdelave podatkov spremembam carinske zakonodaje naj bi v prihodnjih mesecih začasno poslabšala **kakovost podatkov** blagovne menjave. Podobne težave so imele ob vključitvi v EU tudi "stare" države članice. Glede na visok delež blaga (izvoz in uvoz predstavljata vsak okrog 80% prilivov oz. odlivov tekočih transakcij) se bo slabša kakovost odrazila tudi na podatkih salda tekočega računa plačilne bilance. Glede drugih virov podatkov (kapitalsko-finančni račun plačilne bilance, storitvena menjava) pa je po oceni BS kakovost poročanja zagotovljena. Zato se v nadaljevanju osredotočamo na analizo gibanj finančnih transakcij s tujino.

Finančne transakcije s tujino so v prvih petih mesecih izkazovale 135.7 mio EUR neto pritoka kapitala (v istem obdobju lani 52.7 mio EUR). Vrednost neposrednih tujih naložb pri nas se je v primerjavi z istim obdobjem lani podvojila (na 86 mio EUR), od tega je bilo 85.5% lastniškega kapitala. Vrednost neposrednih domačih naložb v tujini pa je ostala na podobni ravni kot v tem obdobju lani (105.9 mio EUR). Pri portfeljskih naložbah so se povečala vlaganja domačih podjetij in prebivalstva tako v tuje delnice kot obveznice. Med terjatvami pri ostalih naložbah so poslovne banke okrepile financiranje tujine s posojili, ki so jih, po podatkih BS, največ odobrile Švici, Srbiji in Črni gori ter Hrvaški. Med obveznostmi se je močno povečal pritek tujih posojil, ki je v prvih petih mesecih letos znašal 413.3 mio EUR (lani v istem obdobju 224.3 mio EUR). Večina povečanja je bila posledica zadolževanja poslovnih bank, ki so doma zapolnjevale večje povpraševanje po deviznih kreditih, zadolževanje podjetij pa se že drugo leto umirja. Podjetja so se tako v večji meri financirala z domačimi posojili, kar je bilo posledica precej izenačenih tujih in domačih obrestnih mer za devizna posojila.

Bruto zunanji dolg je konec maja znašal 13,971 mio EUR in se je v primerjavi s koncem leta 2003 povečal za 975 mio EUR. V strukturi zunanjega dolga se je delež ostalih sektorjev (med njimi so podjetja) povečal za 1.1 odstotne točke, na 46.8%, delež bank za 1 odstotno točko, na 27.8%, medtem ko se je delež državnega sektorja in povezanih oseb znižal za 1 odstotno točko, na 16.4% oziroma na 8.7%.

Graf: Stanje zunanjega dolga konec leta, po sektorjih, v mio EUR

